

Adviezen van het Burgerberaad Zoetermeer over afvalbeleid

Definitieve adviezen van zaterdag 29 juni

Burgerberaad Afvalbeleid Zoetermeer

Zaterdag 29 juni 2024

Aangenomen adviezen

1. Plastic: Gemak voor iedere dag!
2. Scheiden in en aan huis voor de hoogbouw en laagbouw
3. Scheid (aan) je plastic (laagbouw)
4. Pbd, aan de slag ermee!
5. Hoogbouw Oosterheem: Scheid (aan je) plastic
8. Gemak dient de mens!
9. GFT-e van grijs naar groen; gewoon doen!
10. Ophalen grofvuil blijft gratis
13. Effectieve communicatie over afval
14. Welk afval moet waar? Simpel scheiden!
15. Leer en doe mee
16. Doe met kennis en gemak afval in de juiste bak
17. Grofvuil ophaal
18. Meer druk op producenten
19. Jong geleerd, oud gedaan

Afgewezen adviezen

6. Klein elektronisch afval makkelijker scheiden
7. Minder ruimte voor restafval
11. Beperken van grote grofvuilaanbiedingen bij de milieustraat
12. Vieze kleintjes
20. Houd de kosten voor burgers betaalbaar!

Adviezen van het Burgerberaad Zoetermeer over afvalbeleid

Het burgerberaad over de voorwaarden voor het afvalbeleid in Zoetermeer heeft in vijf bijeenkomsten gewerkt aan deze adviezen. De vraag aan het burgerberaad luidde als volgt: Aan welke voorwaarden moet het afvalbeleid van de gemeente Zoetermeer voldoen?

Van de 20 gemaakte adviezen zijn er 15 aangenomen en 5 afgewezen. Het burgerberaad heeft besloten dat een advies is aangenomen als 67 procent van de uitgebrachte stemmen **voor** (eens) is. Voor u liggen de aangenomen en afgewezen adviezen waar het burgerberaad aan gewerkt heeft. Half juli wordt een uitgebreide verslaglegging gedeeld.

Aangenomen adviezen

1. Plastic: Gemak voor iedere dag!

Probleem:

- Er in Zoetermeer meerdere verschillende manieren van inzameling zijn, plastic.
- Hoogbouw, laagbouw en milieu-eilanden
- Mensen shoppen bij restafval (grijze restafval-bakken = mini-containers)

Ons doel:

- Een ieder met gemak het pbd kan scheiden en wegbrengen
- In/bij hoogbouw, laagbouw, milieu-eilanden
- De grijs en groenbakken met een chip worden afgesloten (mini-containers)

Hoe willen we dat bereiken:

- Hoogbouw: plastic (pbd) container plaatsen/grijs container vervangen (ondergrondse containers)
- Laagbouw: Plastic (pbd) container mogelijk maken naast de grijs/groen container (mini-container) . De mini-containers bij de mensen thuis met een chip worden afgesloten, zodat er niet meer geshopt wordt.
- Pbd-eilanden: pictogrammen + tekst zodat het voor iedereen duidelijk is

Dus ons advies is: Investeer in het makkelijker scheiden van het pbd afval.

2. Scheiden in en aan huis voor de hoogbouw en laagbouw

Probleem: We zien dat...

- Mensen geen motivatie hebben om afval te scheiden
- Bewoners beschikken niet over de juiste middelen om te scheiden
- Het is nu niet makkelijk om te scheiden en hierdoor ontstaat er te veel restafval

Ons doel: Wij willen bereiken...

- Dat mensen de keuze krijgen om een multifunctionele prullenbak* aan te schaffen in huis gesubsidieerd door de gemeente.
- Dat er in gemak wordt voorzien om te kunnen scheiden.
- Dat restafval wordt verminderd door bronscheiding.
- * Een prullenbak met 3 vakken: GFT, restafval, PBD.

Hoe willen we dat bereiken:

- Mensen in de hoog- en laagbouw de vrije keuze te geven om
- Prullenbak met 3 vakken binnenshuis aan te schaffen, gesubsidieerd door de gemeente (bijvoorbeeld door een voucher in samenwerking met bouwmarkten)
- Bij de hoogbouw een ondergrondse pbd container plaatsen.
- De laagbouw de keuze geven om een pbd minicontainer aan te schaffen.

Dus ons advies is: Faciliteer afval scheiden in en aan huis.

3. Scheid (aan) je plastic (laagbouw)

Probleem:

- Plastic neemt veel volume in
- Inwoners scheiden PBD niet voldoende

Ons doel:

- Het volume van restafval afneemt
- Afval scheiden dichtbij huis/woning
- Er meer plastic wordt gescheiden

Hoe willen we dat bereiken:

- Bijplaatsing PBD-mini-container bij woning.
- Ophaalfrequentie van 3 weken; wk 1 PBD, wk 2 GFT, wk 3 REST.

Dus ons advies is: Scheiden dichtbij de voordeur door middel van mini container PBD.

4. Pbd, aan de slag ermee!

Probleem: Dat de ondergrondse container snel vol is. Hierdoor dumping en ongedierte. Afval scheiden bij ondergrondse container niet voldoende mogelijk.

Ons doel: Een schone stad en makkelijker afval scheiding. Daling hoeveelheid restafval.

Hoe willen we dat bereiken: PBD-container toevoegen aan **ondergrondse** containers. 3 wekelijkse inzameling (ook bij laagbouw in **Oosterheem** die ondergrondse gebruiken).

Dus ons advies is: Dat de gemeente PBD gaat toevoegen bij **alle** ondergrondse containers!

5. Hoogbouw Oosterheem: Scheid (aan je) plastic

Probleem:

- Plastic scheiden ingewikkeld
- Zwerfaval
- Ongemak

Ons doel:

- Betere scheiding
- Meer gemak
- Betere info voorziening

Hoe willen we dat bereiken:

- Container (plastic/groen/rest)
- Indicator op bak hoe vol (groen/oranje/rood)

Dus ons advies is: Aanbieden mogelijkheid scheiden plastic hoogbouw.

8. Gemak dient de mens!

Probleem:

- Inwoners willen wel afval scheiden, maar de afstand naar de milieueilanden is meestal te ver
- De aanwezige milieueilanden zijn ruimtelijk ongelijk ingedeeld
- Belemmeringen en obstakels bij milieueilanden en ondergrondse containers

Ons doel:

- De mogelijkheid tot afval scheiden moet niet verder zijn dan 5 minuten loopafstand
- Inwoners met een beperking moeten ook in staat zijn hun gescheiden afval in te leveren
- Betere toegankelijkheid en bereikbaarheid voor iedereen in de stad
- Draagvlak vergroten vanuit de gemeente bij bewoners en in de wijken

Hoe willen we dat bereiken:

- Meer spreiding in de locaties van de milieueilanden, zoals de clusters van eilanden in bepaalde regio's splitsen of desnoods extra eilanden bij bouwen (telefoonnummer voor melden zwerfafval op milieueilanden)
- Uniformiteit qua afvalstromen bereiken bij alle milieueilanden
- Meer samenwerking tussen de verschillende instanties omtrent de locaties
- Het betrekken van de toegankelijkheid
- Voelbare aanwijzing op de bakken van de milieu-eilanden en containers (bijvoorbeeld braille) + uitbreiding van milieu-eilanden heroverwegen, indien het advies m.b.t. bijplaatsen van ondergrondse container bij hoogbouw wordt aangenomen.

Dus ons advies is: Maak prioriteit van de bereikbaarheid en toegankelijkheid van de milieueilanden en ondergrondse containers.

9. GFT-e van grijs naar groen; gewoon doen!

Probleem: Dat er te veel groente-, fruit- en etensresten bij het restafval zit

Ons doel: Dat de inwoners in Zoetermeer naast het tuinafval ook groente-, fruitafval en etensresten in de groene bak doen

Hoe willen we dat bereiken:

- Voorlichting geven over afvalscheiding, eventueel met vrijwilligers
- Inzicht geven over wat er met het ingezamelde gft-e wordt gedaan; bewustwording werkt stimulerend
- Onderzoek hoe goede afvalscheiding toepasbaar is voor iedereen

Dus ons advies is: Inwoners van Zoetermeer stimuleren om naast tuinafval ook groente-, fruitafval en etensresten te scheiden.

10. Ophalen grofvuil blijft gratis

Probleem: We zien dat bewoners niet zelf grofvuil kunnen (of willen) wegbrengen.

Ons doel: Dat Zoetermeer een schone stad blijft. En de huidige regels van het ophalen grofvuil hetzelfde blijft (dus gratis en geen beperking op aantal ophaalbeurten).

Hoe willen we dat bereiken: Huidige regels handhaven. Dus: Gratis voor bewoners. En onbeperkt laten ophalen.

Dus ons advies is: In het beleid opnemen dat grofvuil ophalen voor bewoners gratis blijft ongeacht aantal ophaalmomenten

13. Effectieve communicatie over afval

Probleem:

- Er is onvoldoende kennis over het scheiden van afval
- Het taalniveau is te moeilijk in de communicatie
- Burgers zijn onvoldoende bewust van het nut en noodzaak van afval scheiden

Ons doel:

- Kennis vergroten bij de burgers
- Taalniveau versimpelen in elke communicatie
- Burgers bewust maken van het nut en noodzaak van afval scheiden

Hoe willen we dat bereiken:

- Afvalkalender herintroduceren
- Afval app verbeteren/simpeler maken/gebruiksvriendelijker (QR code aanbrengen)
- Pictogrammen aanbrengen op mini-containers en ondergrondse containers
- Taalniveau versimpelen in alle communicatie (taalniveau B1)
- Website toegankelijker maken (in meerdere talen) aanbieden
- Informatienummer open stellen
- Terugkoppeling van gemeente over resultaat, zowel financiële resultaten als de doelstelling resultaten
- Landelijke campagne afvalbeleid

Dus ons advies is: Informatie richting burgers verbeteren over het nut en noodzaak van afval scheiden

14. Welk afval moet waar? Simpel scheiden!

Probleem:

- We zien dat het onduidelijk is welk afval waar en/of hoe aangeleverd moet worden.
- Informatie versnipperd is en/of onvoldoende beschikbaar is.
- Het moeilijk is om afval te scheiden. Mensen weten niet wat waar hoort. In welke bak mag je de verpakking weggooien?

Ons doel:

- Dat informatie afgestemd wordt op de doelgroep/doelgroepen op basis van leeftijd voor gebruikte media.
- Er is een centraal punt welke gebruikt wordt als bron van informatie.
- Er is een gemakkelijke leergang tot informatie voor verschillende doelgroepen.
- Er meer duidelijkheid komt om gemakkelijker afval te scheiden om zo hogere kwaliteit te bereiken.

Hoe willen we dat bereiken:

- Pictogrammen op de containers bij hoogbouw ondergrondse containers milieuparken.
- Zoetermeeraandebak.nl + afvalwijzer (app) meer bekendheid geven. Aanvullen met chatbot (AI).
- De papieren afvalkalender beschikbaar stellen op aanvraag.
- Alle informatie in begrijpelijke taal en meest voorkomende andere talen.
- Inzicht geven in de financiële gevolgen van keuzes.

Dus ons advies is: Verbeter de inhoudelijke informatie en maak deze toegankelijk via elektronische en analoge media.

15. Leer en doe mee

Probleem:

- Veel bewoners zijn zich niet volledig bewust van de afvalstoffenheffing (AFV) (kosten).
- Vaak een gebrek aan praktische kennis over afvalbeheer en kosten.
- Kosten 2024; 1 persoon = 307,48 euro, 2 personen = 344,97 euro, 3 of meer = 361,66 euro. → Vaste tarief systeem. * Kennis onbekend / tekort.

Ons doel:

- Bewustwording vergroten.
- Inzicht in afvalstoffenheffing (AFV) kosten.
- Gedragsverandering voor minder afvalproductie.

Hoe willen we dat bereiken:

- Visueel informatiemateriaal.
- Inzicht in kosten / AFV systeem.
- Video's plaatsen op gemeente-website met tips.
- Kosten overzicht wanneer je dit NIET DOET.

Dus ons advies is: Huishoudens informatie geven over hoe ze afvalproductie van meer naar minder kunnen terugbrengen.

16. Doe met kennis en gemak afval in de juiste bak

Probleem:

- Er ligt veel afval naast de bakken
- Er zijn initiatieven maar die zijn onbekend (zoals prikkers halen)
- Op kinderspeelplekken en openbare plekken ligt veel rotzooi

Ons doel:

- Minder zwerfafval
- Betere bekendheid van initiatieven (zoals papierprikkers)
- Meer locaties als voorbeeldfuncties

Hoe willen we dat bereiken:

- Probleemgebieden onder de loep nemen (hinder speelplaatsen, openbare plekken, snackbars)
- Meer controle bij evenementen en openbare plekken
- Meer afvalbakken met scheidingsmogelijkheden op drukke plekken
- Vaker legen van bakken waar nodig
- Meer bekendheid van de initiatieven (prikkers bij wijkcentra)
- Positieve teksten op prullenbakken
- Motiveren van scholen/gemeentelocaties plekken om goede voorbeeld te geven

Dus ons advies is: Zorg voor meer bekendheid over opruiminitiatieven en voor een verbreding van opruimogelijkheden op drukke sociale plekken.

17. Grofvuil ophaal

Probleem: Grofvuil ophaal blijkt na uitvraag bij Peter goud geregeld in Zoetermeer. Beter communicatie naar de mensen toe, vooral over ophalen aan huis.

Ons doel: Behaald, maar communicatie direct naar bewoners kan beter.

Hoe willen we dat bereiken: Door beleid van gemeente volgen en communicatie verbeteren. Bijvoorbeeld: QR code op grofvuil-aanbiedplaats

Dus ons advies is: Communicatie verbeteren over grofvuilophaal.

18. Meer druk op producenten

Probleem: We zien dat heel vele verschillende soorten (overbodige) verpakkingen op producten zien.

Ons doel: Wij vinden het belangrijk dat er meer duidelijkheid komt om makkelijker afval te scheiden om hogere kwaliteit in de afvalstromen te bereiken.

Hoe willen we dat bereiken: Op lokaal niveau in overleg te gaan met (grote) producenten en MKB (bv. Nutricia) in overleg te gaan. Op landelijk niveau in samenwerking met VNG hierover moties in te dienen.

Dus ons advies is: Gemeente Zoetermeer gaat landelijk in samenwerking met de VNG en lokaal met MKB pleiten voor vermindering van verpakkingen van producenten.

19. Jong geleerd, oud gedaan

Probleem:

- Mensen gemakzuchtig zijn
- Er veel onduidelijkheid is
- Gedrag moeilijk te veranderen is

Ons doel: Wij vinden het belangrijk dat we bewustwording al vroeg creëren zodat de noodzaak om goed afval te scheiden normaal wordt, in plaats van opgelegd omdat het moet (gewoonte in plaats van verplichting).

Hoe willen we dat bereiken: In gesprek met de basisscholen om lespakketten aan te bieden/laten ontwikkelen, zodat er al vroeg geleerd wordt waarom we afval scheiden. Dan kan in het vervolg onderwijs hierop worden voortgeborduurd.

Due ons advies is: In gesprek gaan met de basisscholen over het aanbieden/laten ontwikkelen van lespakketten. Dit helpt ook anderstaligen ouders. Begin vroeg met bewustwording.

Afgewezen adviezen

6. Klein elektronisch afval makkelijker scheiden

Probleem: Wij zien dat er teveel klein elektronisch afval is wat niet juist gescheiden wordt. De drempel om dit juist te scheiden is voor veel te groot (grofvuil). Klein: Föhn, koffiezet apparaat, elektrische tandenborstel, telefoon etc.

Ons doel: Wij vinden het belangrijk dat het niet wordt gemengd met restafval circulatie van materialen.

Hoe willen we dat bereiken: Dit bereiken we door dit periodiek op te laten halen (door een extern bedrijf?) + terugwinnen v/d materialen. Denk aan: hoe nu door een vrijwillige instantie de oude kleding wordt ingezameld. Je krijgt een sticker in de bus wanneer je de kleding op een tijdstip met de sticker op een zak kan buiten zetten.

Dus ons advies is: Klein elektronisch afval periodiek – in de wijk – op te laten halen door een extern / vrijwilligers bedrijf, zodat de grondstoffen herbruikt kunnen worden en de drempel om te scheiden laag is.

7. Minder ruimte voor restafval

Probleem: Dat het afval in de restcontainer niet goed gescheiden wordt.

Ons doel: Is het verkleinen van de grijze mini-container waardoor een psychologisch effect ontstaat waardoor het restafval verminderd. Een voorwaarde is hiervoor dat het scheiden van afval mogelijk is, de ophaal frequentie wordt niet gewijzigd.

Hoe willen we dat bereiken: Standaard een kleine restcontainer, op aanvraag kan een grote worden geleverd.

Dus ons advies is: De grijze mini container standaard verkleinen en meer scheidingsmogelijkheden aanbieden.

11. Beperken van grote grofvuilaanbiedingen bij de milieustraat

Probleem: We zien grote vrachtwagens vol spullen dumpen.

Ons doel: Dit verhinderen.

Hoe willen we dat bereiken: Balk van 2 meter hoog bij ingang.

Dus ons advies is: Balk van 2 meter hoog om vrachtwagens te weren

12. Vieze kleintjes

Probleem: We zien dat er veel incontinentiemateriaal en luiers in het restafval terechtkomt (ongeveer 10%).

Ons doel: Wij vinden het belangrijk dat de gemeente een aparte regeling maakt voor incontinentiemateriaal en luiers en die apart gaat inzamelen en verwerken.

Hoe willen we dat bereiken: Door nieuwe bakken voor incontinentiemateriaal en luiers op plekken zoals milieueilanden en seniorencomplexen. En de gemeente moet deze afvalgroep apart gaan verwerken.

Dus ons advies is: De gemeente moet incontinentiemateriaal en luiers apart inzamelen en verwerken.

20. Houd de kosten voor burgers betaalbaar!

Probleem: Wij zien dat...

- We onvoldoende scheiden in Zoetermeer
- Er onvoldoende prikkel is om te scheiden
- Er geen draagvlak binnen Zoetermeer is om meer te gaan betalen voor het afval
- Het verwerken van restafval steeds duurder wordt

Ons doel: Wij vinden het belangrijk dat...

- Afvalscheiding betaalbaar houden
- Afvalscheiding verbeteren
- Meer invloed op kosten van afval voor een burger

Hoe willen we dat bereiken:

- Het financieel aantrekkelijker maken om afval te scheiden
- Een systeem met een aantrekkelijk basistarief invoeren
- Door goede communicatie te voeren wat een gedifferentieerd tarief inhoudt. Onwetendheid wegnemen.
- Betalen per aanbieding afval, niet per gewicht
- Bij gelijkblijvende hoeveelheid afval geen verhogende kosten (ten opzichte van nu)
- Vooraf een uitbreiding van de infrastructuur
- Gefaseerde invoer van infrastructuur, communicatie en gedifferentieerd tarief

Das ons advies is: Maak een gedifferentieerd tarief de kern van een betaalbaar afvalbeleid, onder de voorwaarde dat: 1) Gefaseerde invoer plaatsvindt. 2) Voorzien wordt in een uitgebreide infrastructuur door de gemeente.